

## נשים מעלות סטטוס – מערך לימודי / שלומית ליר

קהל יעד : קבוצות "שרשרת"

### מטרות כלליות

מפגש ראשון:

1. היכרות עם התערוכה "נשים מעלות סטטוס", הרציונל העומד מאחורי התערוכה, ומגוון הדעות שמביאות משתתפות התערוכה.
2. התעמקות בנושאים העולם מתוך התערוכה – היכן נושאים אלו פוגשים את המשתתפות.
3. הצגת שאלות על מקומה של האמנות בשדה החברתי - האם עיקרה של האמנות זו אמירה אסתטית או שחשוב שאמנות תשא אמירה חברתית.
4. הבנת משמעותו של קנון, בהקשר של הדרה – מהו קנון, מניין צמח המושג, מי נמצאים בקנון ספרותי ומי נעדרות ממנו.
5. הבנה של המרחב הציבורי - כמקום שיש בו ייצוג של מגוון דעות, אל מול מרחב שיש בו ייצוג של קבוצה דומיננטית החולקת דעות דומות.
6. העלאת הסוגיה האם ניתן לקדם נושאים חברתיים באמצעות המדיה והרשתות החברתיות, ומה צריך להיעשות כדי שזה יקרה.

### מהלך המפגש

- מהו סטטוס – סערת מוחות ופרשנות של המשתתפות.
- הצגת רציונל התערוכה
- שאלות כלליות לקבוצה והבהרת המושגים: **מרחב ציבורי, קנון ספרותי, הדרה, ייצוג, האיש הוא הפוליטי, מדיה חדשה מול מדיה מסורתית, מניפסט.**
- חלוקה לקבוצות ועבודה בקבוצות – כל קבוצה עובדת על סטטוס אחד.
- סיכום.

### חומרי עזר

כרטיסיות עם 28 הסטטוסים של המשתתפות  
מצגת עם כל הסטטוסים (אופציונלי)  
הכנת הסבר לנושאים ומושגי הייסוד בהם עוסק המפגש

## הצגת רציונל התערוכה

המנחה מציגה את התערוכה:

לרגל יום האישה הבינלאומי 2014, נפתחה ב-18 במרס בגלריית בית אריאלה תערוכה קבוצתית ייחודית וראשונה מסוגה בעולם. התערוכה מייצרת קריאה מחודשת למשמעותו של המרחב הציבורי בעקבות עלייתן של הרשתות החברתיות. בתערוכה הוצגו 28 "סטטוסים" המורכבים מטקסטים קצרים לצד תמונות דיוקן, של המשתתפות. התערוכה מבקשת לציין את השינוי החברתי שנוצר בסגנון הכתיבה ובתוכן, בעקבות כניסתה המסיבית של הרשתות החברתיות לחיינו. משחק המילים בין "סטטוס" כמעמד חברתי לבין "סטטוס" כטקסט פייסבוק, הִזְמִין לעלות לאוויר העולם בלחיצת כפתור – נועד לסמן את הפוטנציאל של הרשתות החברתיות לשנות את הסטטוס השולי של קהלים מודרים מהשיח הציבורי.

28 המשתתפות "משמיעות" מגוון דעות ותפיסות שאינן זוכות, בדרך כלל, למקום מרכזי בשיח התקשורתי. הן כותבות, בין השאר, על המשמעויות של הגיל, על התמודדות עם אלימות, עם הורות ועם אימהות, על התנדבות, על דת ועל האפשרות לחופש בחירה בעולם שבו נשים עדיין מרוויחות פחות מגברים.

התערוכה מבקשת לייצר קריאה מחודשת למשמעויות מעורבותן של נשים במרחב הציבורי, בעקבות עלייתן של הרשתות החברתיות. התערוכה פועלת להמחיש את הפוטנציאל הטמון באוריינות טכנולוגית, כדרך להתגברות על המנגנונים המשתיקים את קולותיהן של נשים, ולחיזוק נוכחותן של נשים בשיח הציבורי, ברשת ומחוצה לה.

אוצרת התערוכה שלומית ליר ציינה כי הבחירה בחלל הגלריה של הספרייה הציבורית מהווה אקט מאתגר וסמלי של ניכוס חלל ציבורי, המייצג קנון ספרותי, המבטא, בדרך כלל, את המבט הגברי.

## הבהרת מושגים קדם

הצגת המחקר הנעדרים והנוכחים בזמן צפיית שיא בכמה מילים.

הצגת ההבדלים הכלליים בשיח שמקיימת המדיה חדשה מול המדיה מסורתית.

אמנות ככלי לקידום נושאים חברתיים.

מהו קנון ספרותי ומי בדרך כלל מוצגים בו.

## שאלות כלליות לכל הקבוצה

- מדוע לדעתכם נדרשת תערוכה שיש בה רק נשים שהשם, הצילום והדעה שלהן מופצת בפומבי?
- האם לדעתכם הפייסבוק ורשתות חברתיות נוספות הוא במה טובה להעלות נושאים חדשניים ולקדם סדר יום חדש?

- האם כתיבת דעה בפומבי דורשת אומץ?
- מה ההבדל בין כתיבה לרשת לכתיבה לעיתונות או כתיבה ספרותית
- מהו מניפסט ומה חשיבותו, מה מבקש מניפסט העצמאות של נשים ברשת לבטא?

## **חלוקה לקבוצות**

הקבוצה הגדולה מתחלקת לארבע (או יותר) תתי קבוצות. כל קבוצה מקבלת מספר שווה של כרטיסיות עם הסטטוסים של המשתתפות – כפי שהופיעו בתערוכה. כל קבוצה מקיימת שיח חופשי שבמהלכו נבחר סטטוס אחד.

הקבוצה מקיימת דיון על הסטטוס. על פי הנקודות הבאות:

- מה גרם לכם לבחור לדון בסטטוס הזה
  - מה הנקודות בהם הסטטוס עורר דיון ומחלוקת
  - מה חשיבות הנושא שמקדם הסטטוס בו בחרתם
- בסופו של הדיון נציג/ה של כל קבוצה מציגה את הסטטוס ואת הדיון שהתקיים אודותיו.

## **נושאים אפשריים לדיון בסיכום**

האם התערוכה מציגה מגוון של דעות, איך זה בא לידי ביטוי ולמה זה חשוב?  
האם פגשתם את האמירות בסטטוסים בפעם הראשונה? האם יש בהם חדשנות?  
מהו מרחב ציבורי איזו קבוצות חברתיות דומיננטיות בו, ומי נעדרים ונעדרות ממנו?  
האם יכולה להיות דמוקרטיה ללא ייצוג הולם של כלל קבוצות החברה?  
מה יש באמצעי התקשורת החדשים המאפשר דיון (לייקים תגובות אינטראקטיביות)?  
איך אפשר ליצור מרחב ציבורי שיש בו מקום למגוון קולות?  
איך אפשר לקדם דיון בטוח ומכבד בפייסבוק?

## **פעילות המשך והנעה לפעולה:**

להזמין את המשתתפים והמשתתפות להגיב בדף התערוכה – להעלות את התגובה שלהם לסטטוס הנבחר בדף התערוכה  
לבקש מהמשתתפים להעלות סטטוסים משלהם בנושאים חברתיים ולשים לב מה התגובות שקיבלו ואיפה זה פוגש אותם  
לכתוב סטטוס על דף, לצלם ולהעלות לפייסבוק כקמפיין למען מטרה חברתית